

UREDNIŠTVO
IN UPRAVNIŠTVO
JE V LJUBLJANI.

POSAMEZNE
ŠTEVILKE PO 10
VINARJEV.

NOVA DOBA

NAROČNINA ZA
CELO LETO 8 K,
ZA POL LETA 4 K,
ZA ČETRT LETA
2 K.
V LJUBLJANI S
POŠILJANJEM NA
DOM ISTE CENE.

GLASILO SLOVENSKE GOSPODARSKE STRANKE.

IZHAJA VSAKO SREDO IN SOBOTO. — ZA OZNANILA SE PLAČUJE OD TROSTOPNE PETIT-VRSTE PO 15 H, ČE SE OZNANILA TISKA ENKRAT, PO 12 H, ČE SE TISKA DVAKRAT IN PO 9 H, ČE SE TISKA TRIKRAT ALI VEČKRAT. — DOPISE IZVOLITE FRANKOVATI. — ROKOPISOV NE VRAČAMO. — NA NAROČBE BREZ ISTODOBNE VPOŠILJATVE NAROČNINE SE NE OZIRAMO. — UPRAVNIŠTVU BLAGOVOLITE POŠILJATI NAROČNINE, REKLAMACIJE, OZNANILA, T. J. ADMINISTRATIVNE STVARI.

Volilni shod S. G. S. v Loškem potoku.

Na svečnico po večernicah je sklical kandidat gosp. Ivan Rus shod volilcev za občino Loški potok. V spodnjih prostorih Frana Rusa „na Hribu“ se je zbralo častno število mož.

Na predlog posestnika Antona Kordiša je bil izvoljen domači župan g. Ivan Lavrič predsednikom, posestnik g. Karl Mohar podpredsednikom in posestnik g. Luka Drole zapisnikarjem.

Predsednik zahvaljujoč se za izvolitev pozdravlja navzoče, omenja pomen shoda ter opozarja na red in mir, zagotavlja, da dobi vsak navzočih besedo.

Otvori zborovanje in poda besedo kandidatu gospodu Ivanu Rusu.

Ivan Rus se predstavi kot kandidat in poudarja, da bi sicer v domači občini ne sklical shoda, ker ga po 12 letnem javnem delovanju pozna vsak, da pa to stori radi tega, da ima vsak nasprotno misleči priliko, v obraz povedati svoje mišljenje. Obžaluje, da se vsled slabega vremena tovariš župan Ignac Merhar ni mogel udeležiti shoda, kar bi prav rad storil, da pa imata kot kmetška sina eno in isto željo, po skupni poti hoditi do boljše bodočnosti kmetškega stanu. Nato oriše v enournem razločnem in jedernatem govoru program S. G. S. Pokaže razliko med to stranko in drugimi ter tudi slabe strani obstoječih političnih strank.

Na volilnem shodu v Ribnici dne 26. januarja bila sva od zbranih kmetških volilcev postavljena kandidatoma. Prevezela sva to naročilo in hočeva v volilni dobi po najni moči storiti vse, da pride prava misel in volja ljudstva v kri in meso volilnega okraja.

Kmetški poslanec ne sme biti odvisen od vodstev — on mora imeti pred očmi koristi kmetške in nič drugega, in če to tudi gospodom od zgoraj ni povolji.

Vedno se poudarja stranka, stranka — da, pa kje najde kmet drugje stranko, katera bi imela res pravi smisel za kmetške potrebe, kakor v lastni moči, v kmetški samosvojitvi.

Kakor en mož dvigniti se morajo kmetje in zahtevati pravice v lastne roke. Možje, programi so slični, je pa velika razlika za nas, ali odločujemo kmetje svojo usodo in svojo voljo na višjem mestu uveljavimo — ali če nam zgoraj nekaj skubajo in vsiljujejo kot pravo hrano — dasiravno vidimo, da ni to za nas prav.

V časopisih omenjajo, da sem se le za podrobne programe od časa do časa izrekel. — Misel na papirju popačiti je prav lahko. Moje besede glasile so se tako:

V deželnem zboru ne zasledimo velikih, neizvedljivih programov — tam mora skrbeti vsak volilni okraj za svoje koristi in gospodarski program tudi od časa do časa sestavljati.

Opominja može, da bode bodoča šestletna doba imela obilo razpravljati o gospodarstvu okraja in posebno občine ter da je nujno potrebno dobiti zastopnike, kojim bodo pred očmi vse potrebščine okraja in jih bodo znali odločno, pogumno in samostojno zagovarjati.

Končno poudarja, da bi bilo pač odveč usiljevati, kakor namigavajo nasprotni časopisi, svojo in tovariša Merharja izvolitev — jaz Vas previsoko cenim, da bi Vam jo priporočal proti Vaši volji — povedal sem Vam svojo misel, a sodbo prepuščam Vam.

Naj bode volilna borba med nami mirna, ne žalimo se, ker po volitvi bodemo morali zopet nositi butaro tega častnega pa trudapolnega kmetškega stanu. Možje, mir med nami. Za mir in spravo in kmetško moč je naše delo in v tem znamenju izvrši naj se volitev! Viharno odobravanje je sledilo govornikovim besdam.

K besedi oglašil se nato domači gospod kaplan K. Skulj, kateri se je od kandidata povabljen shoda udeležil. Priznati moramo ognjevit navdušenost moža za svojo stranko, katero je skušal na dolgo in široko opravičiti. Z liberalci ni šel na dan, zakar ga pohvalimo, in je daleč nadkrilil neljalnost kandidatov Jakliča in Bartola, ki vedno ob tej palčici za nami šepata. Odločno je poudarjal, da on kot oseba ni odvisen od nobenega in voli prosto. Ni klerikalec.

Klerikalci so tisti, ki hočejo duhovniško nadvlado. on pa je za kmeta. — Rus stopi k njemu in pozdravlja to izjavo kot pristop k njegovi stranki — toda g. kaplan izjavi takoj, da je za sedaj popolnoma zadovoljen s svojo stranko in si ne želi druge. Vpraša, kaj so poslanci S. L. S. storili z o p e r k m e t a ? Vprašan pa, kaj so storili z a k m e t a , ni vedel prav obilo povedati. (Klici: Saj so storili sebi po K 20 — na dan plače.)

Ko se oglašil navzoči kmetški volilec, da je bila občina večkrat prizadeta po nesreči in ni bilo nobenega poslanca pogledat, nastane splošna tišina.

V debati, ki je bila poučna in tudi zabavna, zgovorila se je obojestransko še marsikatera.

Oglašil se k besedi tudi posestnik Fran Kováč in poudarja, da je čast za kraj, da ima v svoji sredi moža

zmožnega in priznanega tudi drugod kot zastopnika kmeta. Pozivlja volilee, naj kakor en mtž nastopajo zanj in njega tovariša, župana Merharja.

Končno da predsednik kandidaturu Ivana Rusa na glasovanje. Kandidatura je bila z ogromno večino navdušeno sprejeta — seveda nekaj mož ni glasovalo in teh je bilo komaj na eno roko prstov — z dostavkom, da je naše stranke, z največjim veseljem.

Enako je bila kandidatura g. župana Merharja z navdušenjem sprejeta.

Ker se nihče ne oglasi več k besedi, se zahvali g. predsednik za zanimanje, red in mir ter zaključil po 2 1/2 urnem zborovanju ta lepo uspeli shod.

Z živio-klici na kandidata so se volilec zadovoljno razšli.

K volitvam.

Dopis iz ribniške doline.

Z navdušenjem v svojih srcih odkorakali so možje iz dvorane g. Podboja dne 26. januarja t. l. po toli lepih sadovih, ki jim jih je ucepila v dno duše odločna in trdna beseda kandidatov gg. Ivana Rusa in Ignaca Merharja.

Niso bili navzoči uradniški stanovi, ki bi se hoteli kaj priučiti, navzoča je bila množica na 200 mož — volilcev — kmetov.

Ti so prišli in radi so prišli, neustrašeno so nastopili in niso se tresli pred posledicami, ki bi jih utegnile zadeti vsled tega, ker niso poslušali glas svojega dušnega pastirja: „Prosim vas, da ja nihče ne pojde danes na liberalen shod.“

Govoril je kmet kmetu in ravno to je bilo, kar je obudilo zavednost, kar je pri volileh ustvarilo trdno voljo, da samo s tistim, ki hoče iti v boj za kmeta, ki hoče res isto tudi storiti, kar je obljubil, — kmetje naši hočejo poslanca, ki bo delal za nje, in kdo naj je tisti, to hočejo sami določiti, tu jih ne bo oviral nihče, tudi ribniški g. kaplan ne. — Oni sami vedo, kaj jim je potreba, poznajo pa tudi moža, ki hočeta delati za nje, ki poznata natančno njihove potrebe, ki sta vzrasla med njimi, in to sta ravno njihova kandidata, katera so določili sami, neprisiljeno in neodvisno.

Kakor smo že navajeni, začeli pa so naši nasprotniki hud boj proti našima kandidatom, in seveda je izhod zopet iz župnišča.

k ostalim in je spustil težko desnico po mizi. „Ali ste slišali, kum Luka? Kako sem mu rekel: da hočem frakelj, ali da hočem besede in gobeždanje? Žganje sem, pa molči!“

„Nič se ne jezi, Tinač, in ti Grgač, mu le zaupaj. „Pošten človek je, plačal ti bo, kakor se spodobi. Pa še meni ga daj pol litra, da bo zdravo spanje in da se mi bo kaj lepega sanjalo!“

Šel je krčmar Grgač; kupice so zapele, krohotali so se križem in prek, in Nace izpod klanca je zakrožil kosmato:

„Oj Urška, kaj delaš?
Al' čuješ, al' spiš,
Al' mtdadratata ...“

Naposled se je izpolnilo pričakovanje, in veliko veselje je nastalo med pivci: kmet Grmek iz Loga, ki je nosil pri sebi izkupiček za par debelih volov, se je napil do vrha. Razbijati je pričel, vrgel je liter po tleh in je ozmerjal vse po vrsti. Nekaj časa so se mu smejali, nato so se razjezili drug za drugim, potem so se pričeli pridušati, pred vsemi Nace izpod klanca, ki je znal kleti po domače, pa tudi ogrski, hrvaški, nemški in laški; in ko je bila mera že do vrha polna, so se dvignili vsi kakor en mož. Nabili so Grmka iz Loga, da mu je udarila kri

LISTEK.

Kmet Luka.

Spisal Vladimir Levstik.

Do polnoči so ga pili. Krčmar Grgač je točil in nosil, da so ga bolele raskave šape, kakršnim se pravi včasih roke. Smehljalo se mu je rdeče obličje, žarelo se je kakor solnčna obla na jesenskem zapadu, in se je širilo od ure do ure v prijaznih, skrito-lokavih smehljajih. Potratno je razsipal sladke besede, s cvetočo hvalo je slavil svojo kapljo, ponarejenega cvička, štajerca, s špiritom krščenega, pokvarjenega dalmatinca, ki je bil najbolj poceni, in žganje peterih vrst pa istega okusa, da ni boljšega in pristnejšega pod solncem.

„Angelci bi ga pili, hudič bi se poboljšal, ako bi ga pokusil!“ so brez preneha prigovarjala njegova široka usta, okrašena z redkimi modrikastimi škrbinami. „Kaj ni zlato vince, to?“

„Nič ni napak, če bi bilo zastoj!“ so se šalili kmetje in rudarji.

„Tako zlato je, kakor solnce na nebesu!“ je rekel godec Nace izpod klanca. Ampak —

„Ampak sladko je, kakor Grgačkina lažnjiva usta“, je dodal mežnar Jernej, ki ga je imel že v glavi.

„In tako pravo je, kakor Grgačevo poštenje!“ Takisto je zaključil stric Luka, zakaj za pametnega in izkušnega se je štel in ni se mu zdelo umestno, da bi držal jezik za zobmi, ko se drugi postavljajo z modrostjo.

„Ej, bogme!“ se je krohotal Grgač in se je tolkel po trebuhu, „če bi ne bilo slajše od moje babe ust in boljše od moje grešne duše, potem ga ne bi pil, ti, Nace izpod klanca, niti ti, mežnar Jernej, in tudi ti, stric Luka, ga ne bi pokusil!“

„Tiho, šleva! Ne gobeždaj in ne kvasi, kakor da ti plačujemo prazne besede in ne tvoje ničvredne mokrote, ki ji praviš, da je slivovka!“ je zakričal kočar Tinač, ki se je drl nad tistima dvema, ki ju je najbolj ljubil: nad svojo staro Mico in nad oštirjem Grgačem. „In pa en frakelj je boš še dal, in zapisal ga boš, tam za vrata, da bo lepše pogledati in bolj prijetno jemati plačilo!“

„Hm, nič ne vem, kako bo“, je podvomil Grgač in skisalo se mu je lice. „Deset jih je že, ali pomniš?“

„Saj te nisem vprašal, hudič!“ se je zadril Tinač. „Če misliš, da nismo poštenu ljudje, ti nesnaga oštirska, pa mi vzemi bajto, njivo vzemi, vse mi vzemi, še babo Mico vzemi, in bodi sit. Ali ste čuli možje?“ se je okrenil

drogoma, ki sta bila že prej v kleti. Tatovi so najbrž v neči od sobote na nedeljo, ali pa od nedelje na ponedeljek hoteli vlomiti v Čudnovo trgovino, pa jih je kdo prepedil. da niso mogli izvršiti svojega namena. Sledu za njimi ni nobenega. Iz vsega se pa da soditi, da se ima v Ljubljani opraviti z domačimi vlomilci, katerim so razmere po posameznih hišah prav dobro znane, ne pa morda s kako tujo tatinsko družbo. Radovedni smo, koliko časa bo še trpelo, da se pride na sled tem prijateljem tujega imetja.

— **Več snažnosti!** Posetniki ljubljanskega Grada se silno pritožujejo nad velikansko nesnažnostjo, ki vlada po celem poslopju. Povsod je videti, da imajo v poslopju psi glavno besedo in poleg takih „ostankov“ je videti in vohati še marsikaj drugega „lepega in dobro dišečega“. Ako se kaže ljubljanski Grad kot neka posebna posebnost naše slovenske stolice, naj bi se tudi poskrbelo, da se ne bodo ljudje spotikali na takih stvarih. Strankam, ki stanujejo na Gradu, kaj takega tudi ni bogve kako všeč. Poslopje, kjer se namerava namestiti galerija slik, pač zahteva boljše oskrbe in vsaj kolikor mogoče snažnosti.

— **Slika „Kranjsko“**, ki jo je izdala deželna zveza za tujski promet na Kranjskem je našla precej odjmalcev, zlasti v Ljubljani, kjer so jo razposlali v zadnjih dneh. Od mnogih strani, tudi izven Kranjske, je deželna zveza prejela jako laskava priznanja in zahvale, da so se doposlale slike. Mnogo rodoljubov je prav marljivo in požrtvalno podpiralo zvezo s tem, da so doposlale jim slike razpečavali, ter na ta način pripomogli zvezi do uresničevanja njene namere, za kar jim bodi najtoplejša hvala. Marsikateri vrli rodoljubi so nam celo poslali preplačila, med katerimi omenjamo osobito enega gospoda, ki nam je poslal znatni znesek 50 K. Temu, kakor ostalim se na tem mestu najtopleje zahvalujemo. Omeniti se nam zdi potrebno, da stane slika le eno krono (z lepim okvirjem 6 K), ne pa kakor se je semtertje menilo 13 K. Če bi se bilo morda pri pošiljati koga slučajno prezrlo, naj blagovoli oprostiti. Deželna zveza mu takoj postrže s pošiljati slike, kakor hitro sporoči po dopisnici, da jo želi imeti.

— **Pomiloščena je Marija Rozman**, ki je bila obsojena na smrt, ker je umorila svojega sina; sodišče ji je spremenilo kazen v 20 letno ječo.

— **Občinske volitve v Ribnici** bi se imele vršiti že okoli preteklega novega leta, preprečil jih je pa g. kaplan **Orehek**, kateri je vložil več reklamacij. Izvoljeni reklamacijski odsek je vse njegove reklamacije kot neutemeljene soglasno zavrnil, na kar je g. kaplan vložil priziv na okrajno glavarstvo. Na rešitev tega priziva čakamo že dobre tri tedne, vendar do sedaj še ni bilo čitati v „Slovenecu“ ali „Domoljubu“, da se g. okrajni glavar priporoča v strogo kazen, kakor se je to zgodilo ribniškemu županu, ko se je reklamacijski odsek vsled nekega nespornost, naj se že rešijo reklamacije tako ali tako.

— **Ribniški Sokol** priredi v nedeljo, 23. t. m., svoj **I. sokolski ples** v sokolski dvorani pri Cenetu pod imenom „Pod rešetom“.

— **Poskušen samoumor.** Preteklo nedeljo si je prerezal vrat 24 letni fant Henikman iz Rakitnice pri Ribnici, in sicer na obeh straneh vrata. Smrtnonevarno ranjenega so pripeljali k ribniškemu zdravniku, kateri je po prvi pomoči odredil, da se ga takoj prepelje v deželno bolnico. Vzrok poskušene samoumora je neznan, najbrž slabomnost, ker se je Henikman, prišedši iz Amerike, nekako čudno vedel.

— **Idrjska realka.** Naučno ministrstvo je dovolilo, da se razširi idrjska realka v sedemrazrednico in da sme imeti maturitetne skušnje ter izdajati državno-veljavna maturitetna spričevala.

— **Železnice na Srednjem Štajerskem.** 26. januarja se je vršil v Gradcu sestanek zaradi srednještajerskih železnic, namreč nameravane proge Gleis-dorf-Hartberg in zveze Aspanga čez Wechsel s Friedbergom in Hartbergom. Nekaj poslancev se je na to podalo k železniškemu ministru in k finančnemu ministru, da bi celo zadevo pospešili. Oba ministra sta izjavila, da se bo gradnja železnice čez Wechsel v kratkem času razpisala in da bo vlada dala tudi podporo za sestavo načrtov železnice Gleis-

dorf-Hartberg. — Ob tej priliki opozarjamo, naj bi se prizadeti činitelji tudi na Spodnjem Štajerskem večkrat oglašali, da bi dobili gornjesavinsko in sotolsko železnico! Kdor dolgo in vztrajno zahteva, tega se vlada in dežela sledujoč vendar ne moreta odkrižati. Samo interpelacije ne izdajo mnogo; treba je, da govori tudi ljudstvo samo in odločno.

— **Za slovenščino** se graški uradniki tako zanimajo, da priredijo sedaj že drugi tečaj za učenje slovenskega jezika. Seveda se gre tu za izpodirvanje slovenskih uradnikov na Spod. Štajerskem.

— **Za nemski „Schulverein“** so darovali l. 1907 ti-le denarni zavodi na Spod. Štajerskem: Konjska hranilnica 100 K, vitanjski „Vorschussverein“ 50 K, slovenjebištriška hranilnica 120 K, ptujski „Vorschussverein“ 50 K, brežiška hranilnica 50 K. S temi denarnimi zavodi bi se ne smel imeti noben naroden in zaveden Slovenec ničesar opraviti.

— **Pianinski ples v Trstu** je bil nepričakovano sijajno obiskan, kaj takega še ni doživel „Narodni dom“. Posebno mnogobrojno je bila zastopana Gorenujska. Ples so počastili tudi namestnik princ **Hohenlohe**, policijski ravatelj dvorni svetnik **Manussi**, namestniški tajnik **Fabiani**, podmaršal baron **Eisenstein**, brigadir **Schemua** s častniki, poslanci **dr. Rybař**, **dr. Gregorin**, **Mandić** itd.

— **Anarhistična demonstracija v Trstu.** V nedeljo okoli poludesetih se je v Trstu zbralo 30 pobalnikov s črnimi kravatami pred portugalskim konzulatom in kričalo: „Doli s tirani, živeli republika!“ Ker ni bilo policije od nikoder, so pobili tudi par šip. Ko sta se približala dva finančna stražnika, so jo ubrali kot strele. Pozneje so razbili še dve veliki šipi v kavarni New York. Policija jih je tu razpršila in nekaj aretirala.

— **Moricilec tržaskih kočijazev vjet.** V Vidmu na Italijanskem so prijeli Avgusta Semuliča, ki je izvršil napad na voznika Furlana, kakor smo poročali v zadnji številki. Semulič je v Vidmu iskal dela ter se imenoval Rudolfa Semuliča. Pravil je, da je pobegnil iz Trsta, ker se je stepel z nekim tovarišem in ga nevarno ranil. Koučno pa je vendar priznal napad na Furlana, a da bi bil umoril tudi one druge tri kočijaze, pa taji, dasiravno vedno več prič zatrjuje, da je zelo podoben morilecu onih treh kočijazev.

* **Ameriški sodnik o Madžarih.** Neki mlad Mažar Szalay je v Ameriki umoril svojo ljubico in je bil v Clevelandu obsojen na smrt. Pri obravnavi se je obnašal tako malomarno, da je zagovornik zahteval, naj se njegovo duševno stanje preišče. Sodnik pa se je temu uprl, češ, da se obtoženec ne obnaša tako vsled duševne bolezni, ampak zavoljo tega, ker mažarski narod stoji na tako nizki stopinji omike in prosvete, da Szalay sploh ne more razumeti, zakaj gre. Obsojenec je bil potem v Kolumbiji po električnem toku usmrčen.

Listnica uredništva.

Gg. dopisnike prosimo, da pišejo dopise s črnilom, ne pa s svinčnikom, kajti za stavea je čitanje s svinčnikom pisanega rokopisa zelo mačno in zamudno, dočim pisca nikakor ne zamudi pisava s črnilom. Prosimo torej, da se ugoditi tej naši skromni želji.

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda!

Etika in politika.

Predaval v „Akademiji“ dne 24. februarja 1907 g. vseučil. docent **g. Albert Bazala** iz Zagreba.

Ponatisk iz „**Novo Dobe**“.

Brošura po 30 vin. se dobiva v knjigotržnici **g. Lav. Schwentnerja** v Ljubljani.

Somišljeniki!

Širite in naročajte povsodi „**Novo Dobo**“! — Zahtevajte list po vseh gostilnah in kavarnah!

Svojo bogato zalogo
VOZOV

novih in že rabljenih priporoča
izdelovatelj vozov

FRAN VISJAN
v Ljubljani, Rimska cesta št. 11.

Kraški teran

od 56 l naprej, cena po dogovoru.

Zaloga:

Jakob Lavrenčič
Godnje štev. 4, pošta Dutovlje.

Ustanovljeno 1842. Telefon štev. 154.

BRATA EBERL

Tovarna oljnatih barv, lakov in firneža.
Slikarija napisov. Dekoracijska, stavbinska
in pohištvena pleskarija. Električni obrat.

Prodajalna: Delavnica:
Miklošičeva cesta 6 Igriške ulice 6
nasproti hotela „Union“. Ljubljana.

Prva

domaća dolenska žganjarna
Ivan Rakoše i. dr.

Straža-Toplice

priporoča

Slivovko navadno K 1'— lit.	Tropinovec navad. K 1'— lit.
III. " 1'10 "	III. " 1'10 "
II. " 1'30 "	II. " 1'20 "
I. " 1'50 "	I. " 1'40 "
Drožnik III. " 1'30 "	Brinjevec III. " 1'40 "
II. " 1'50 "	II. " 1'80 "
I. " 1'80 "	I. " 2'— "
Vinsko žganje (konjak) od 3 do 8 K = 7/10 litra.	

Specijaliteta „**Slovenec**“ narodna grenčična
narodni liker
od K 1'10 do K 1'20 liter.

Destilacija vsakovrstnih najfinjših likerjev
od K 1'— do K 1'60 liter.

Uvoz in izvoz čajnega ruma od K 1'— do K 2'— liter
i. t. d., i. t. d.

Odpošilja se v steklenicah, zabojih in sodih, ter se prazna nepokvarjena posoda sprejme nazaj v račun in steer
steklenice 10 vin komad in sodi 5 vin liter franko
Straža-Toplice. Na zahtevo se pošljejo vzorci brezplačno!

Podružnica v Celovcu

Ljubljanska kreditna banka

Podružnica v Spljetu

Delniška glavnic:

2.000.000 kron.

Ljubljani

Reservni fond:

200.000 kron.

Rentni davek plačuje
banka sama.

obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun od dne vloge do dne vzdiga

po 4¹/₂%

Rentni davek plačuje
banka sama.

Sprejema zglasila za subskripcijo deležev Hotel. družbe z o. z. Triglav po 500, 1000, 5000 in 10.000 K

Svoji k svojim! Kupujte samo pri narodnih tvrdkah! Trgovci, ne naročajte blaga pri protislovanskih tvrdkah!